

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PROSTOROVÉ TVORBY

DEPARTMENT OF SPATIAL DESIGN

HOREČKY

HOREČKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Magdalena Obrusníková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Jiří Marek

BRNO 2018

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0070/2017
Ústav: Ústav prostorové tvorby
Studentka: **Bc. Magdalena Obrusníková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **Ing. arch. Jiří Marek**
Akademický rok: 2017/18

Název diplomové práce:

Horečky

Zadání diplomové práce:

Rozkrývání a obnova hodnot přírodní a kulturní lokality Horečky. Téma nových architektonických forem ve vazbě na stávající historické objekty. Analýza prostorotvorných prvků a vazeb v krajině. Strategie obnovy ve vztahu areál – sídlo.

Cílem práce je analyzovat specifika místa (Horečky), definovat možnost funkčního využití objektu (v návaznosti na okolní obce) a následně navrhnout scénář nového využití, který rozpracován v konkrétním architektonickém návrhu.

Popis úkolu

Teoretická východiska:

- Referenční příklady
- Analýzy místa (Horečky s přesahem do širšího regionu)
- Vlastní strategie / Koncept

Podrobná dokumentace:

- Situace 1:1000 / 1:500
- Půdorysy, řezy, pohledy 1:200 / 1:100
- Detaily 1:20 – 1:1
- Perspektiva / Axonometrie (exteriér, interiér)
- Architektonický model
- Průvodní zpráva

Rozsah grafických prací:

Horečky jsou historickým areálem, kde začala investovat Pohorská jednota Radhošť od roku 1884. Mezi nejvýznamější body Horeček patří Skokanský areál Jiřího Rašky, zvonička Strážkyně Beskyd, kaple panny Marie Lurdské, Národní kulturní památka Nová Vlčina, Jurkovičova sušárna, Památník T.G.M., Mařenčina studánka, amfiteátr a Beskydské traily.

Horečky jsou ojedinělou lokalitou, která významem dosahuje věhlasu Pusteven. Horečky jsou souborem malých kopců (malé hory = horečky), které v malém měřítku charakterizují beskydské hory. Pro Trojanovice mají Horečky velký význam historický, neboť právě z Horeček, od Antonína Bači – Horečky, vzešel první impuls k samostatnosti obce Trojanovice.

Horečky si ke svým plánům v oblasti turistiky a propagace firmy vybral frenštátský továrník Petr Polach. Na Horečkách vybudoval v roce 1932 chatovou osadu, kterou později doplnil o unikátní rekreační středisko – komplex tří budov: Pantáta (17. června 1934), Panímáma a Mariánka (1938) s letním koupalištěm (1934). Horečky se touto výstavbou staly vyhledávanou lokalitou pro mnoho návštěvníků. Konaly se zde plesy, výroční schůze, oslavy i firemní konference. Horečky byly velmi navštěvovaným a do 80. let minulého století také udržovaným areálem i v době komunistického režimu. Komplex „pantáty“ Polacha byl převeden na ROH (Revoluční odborové hnutí) a přejmenován na rekreační středisko Gustava Klimenta. Potomkům pantáty Polacha bylo středisko předáno v havarijním stavu. Dodnes čeká na rekonstrukci.

Po úspěchu Jiřího Rašky, nejslavnějšího českého skokana na lyžích, který získal v Grenoble v roce 1968 první zlatou zimní olympijskou medaili v historii republiky, byl postaven v roce 1973 na Horečkách skokanský můstek K 90. V tehdejší době to byl největší skokanský můstek s umělou hmotou na světě. Dnes Horečky vzpomínají na svou slávu a čekají na nový impuls k revitalizaci. Novým impulzem by měla být urbanistická studie obnovy Horeček Ing. arch. Kamila Mrvy.

Seznam literatury:

Calvino, Italo: Neviditelná města, Dokořán, 2007

Cílek, Václav, kol.: Krajina a revoluce, Malá skála, 2005

Termín zadání diplomové práce: 19.2.2018

Termín odevzdání diplomové práce: 14.5.2018

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Magdalena Obrusníková
student(ka)

Ing. arch. Jiří Marek
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 19.2.2018

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

HOREČKY - DIPLOMOVÁ PRÁCE

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

OBSAH:

1. Identifikační údaje
2. Vstupní podklady
3. Údaje o území a urbanistické souvislosti
4. Údaje o stavbách

1. Identifikační údaje

a) Údaje o stavbě

Název stavby:	Centrum školy v přírodě - Horečky
Kraj:	Moravskoslezský kraj
Katastrální území:	Trojanovice
Vymezení řešeného území: mi čísla: 115/1, 5 1 2	Řešené území zahrnuje pozemky evidované pod těmito katastrálními číslami: 122/1, 127, 118/3. Rekonstruovanými objekty jsou objekty č. 439 a
Předmět dokumentace:	Urbanistická a architektonická studie rekonstrukce dvou stávajících objektů doplňených novostavbami

b) Údaje o zpracovateli dokumentace

Zpracovatel: Bc. Magdalena Obrusníková, FA VUT Brno

2. Vstupní podklady

- Zaměření stávajícího stavu (Vlastní zaměření)
- Historická výkresová dokumentace (Dodáno z archivu obce Trojanovice)
- Urbanistická studie koncepce rozvoje (Dodal Ing. arch Kamil Mrva)

3. Údaje o území a urbanistické souvislosti

ROZSAH ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Vymezení řešeného území je definováno přiloženou výkresovou dokumentací.

HISTORIE

Horečky jsou přírodní oblastí v rámci CHKO Beskydy a vedle kvality přírodní areál skýtá rovněž hodnotu historickou a potenciál hodnoty kulturní, společenské i architektonické. Horečkami procházejí zásadní turistické trasy a cyklostezky regionu a svou polohou v krajině umožňují snadnou dostupnost např. z města Frenštát pod Radhoštěm.

Historicky byly horečky považovány za hodnotnou přírodní lokalitu, což způsobilo, že v období 30. let min. stol. začal s rozvojem trendu rekreačního chatařství velký zájem o vybudování rekreačního střediska v této oblasti. Výborná kvalita vzduchu, příznivé klima a jižní orientace některých svahů dala vzniknout rekreačnímu středisku nazývanému Sluneční lázně. V oblasti vzniklo mnoho nových objektů, nebo byly dostavovány/přestavovány původní roubené chalupy.

Turistický ruch v oblasti se rychle rozvíjel, což podporovalo megalomanské urbanistické koncepce pro jejich budoucí rozvoj, na kterých pracoval například i hlavní představitel českého funkcionalismu Bohuslav Fuchs, který je rovněž autorem hotelu Vlčina v severovýchodní části oblasti. Na základě analýz území v jeho širších vztazích byla navržena koncepce urbanistické strategie a definování několika stěžejních funkčních „epicenter“, které fungují jako uzly v síti cest Horeček. Stěžejní charakteristikou oblasti je její mimořádná rozmanitost a koncentrovanost funkcí, která přináší velký potenciál v kombinování činností.

V souvislosti s kvalitou, která spočívá v různorodosti, byla zpracována podrobnější urbanistická studie pro komplex objektů Pantáta, Mariánka a Panímáma a jejich blízké okolí, který se nachází v jižním svahu právě v oblasti někdejších Slunečních lázní a pozdějšího - ve 2. pol. 20. st - Rekreačního centra Klementa Gottwalda. Zmíněné objekty byly v průběhu času výrazně změněny, nebo doplněny nekonceptními přístavbami, což způsobuje v prvním kroku nutnost očištění hmot v zájmu znovuoživení/vznik nějakého koncepčního architektonického rázu.

Oblastí věde komunikace pro motorová vozidla (č. 118/4), která má objekty Pantáta a Mariánky ze spodní strany a objekt Panímámy shora. V důsledku již zmiňovaných někdejších plánů rozvoje a historie chat kdysi umístěných v krajině, je přiléhající terén formován do několika teras – terénních zlomů, které převyšují zpravidla cca 3 – 4 metry. Vyjma louky na východ od objektu pantáta je oblast relativně hustě pokryta náletovou zelení a v bezprostřední blízkosti objektů začíná smíšený les.

SOUČASNÉ VYUŽITÍ

V současné době jsou objekty opuštěné a území je nevyužíváno. Územím však vedou turistické trasy, díky kterým oblastí proudí turisté a v bezprostřední blízkosti se nachází hostinec, který do oblasti přivádí život. Území je velice řídko zastavěné a vyjma zmíněné komunikace a objektů se jedná o přírodní plochy zeleně – louky a lesa. Navzdory svému funkčnímu i kulturnímu potenciálu je území včetně objektů ve velmi špatném stavu a jejich stávající architektonický výraz neodpovídá jejich potenciálu.

NAVRHOVANÉ VYUŽITÍ

V souvislosti s tím, že zásadní kvalitou horeček je velké množství rozmanitých funkcí v rámci malého území - koncentrovanost a variabilita a vzhledem k přírodním a kulturně - historickým kvalitám, které skýtají, byla jako hlavní funkce zvolena funkce rekreačního ubytovacího centra se zaměřením na školy v přírodě a další alternativní zážitkové vzdělávání.

4. Údaje o stavbách

Předmětem vlastní architektonické studie jsou objekty zvané Pantáta, Mariánka a Panímáma a jejich přístavby či novostavby v území. Prvním krokem k návrhu je nutnost hmotového očištění stávajících objektů, které byly v průběhu času nekoncepčně přestavovány a rozšiřovány.

PANTÁTA - STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÝ ARCHITEKTONICKÝ VÝRAZ

Objekt Pantáta je ve svém původním hmotovém principu jednoduchým solitérním objemem, který byl - po vzoru valašského cítění - obehnán krajkou zábradlí otevřených teras. Později byly terasy uzavřeny na verandy a terasa přišla o svůj dojem subtilnosti a stala vlastní hmotou stavby. Do současné chvíle byly na tuto původní hmotu navrženy utilitární přístavby jako velkokapacitní kuchyně, nebo toalety, parter pod terasami byl rovněž uzavřen a původní architektonický výraz. Dispozice byly těmito změnami rovněž zasaženy a interiér se stal výrazně tmavším a méně vzdušným. Návrh tedy v očištění uvažuje s odstaněním všech pozdějších přístaveb a zpětné otevření teras, které představují větší kvalitu, než velkokapacitní nepřilíhlý prosluněný interiér. Je tak obnovena koncentrovaná kubická hmota s polovalbovou střechou s vikýři a otevřené terasy byly obehnány novým zábradlím inspirovaným současně používanými trendy ve využívání ornamentu.

Oproti introvertní solitérní hmotě s koncentrovaným interiérem, kterou Pantáta představuje, byla kompozice doplněna dostavbou zapuštěnou v terénním zlomu před hlavním průčelím Pantáty. Pantáta tak získává novou perspektivu a je tvořen otevřený extrovertní interiér pocitově i provozně proplyvající do bezprostředně obklopujícího lesa. Toto řešení rovněž umožňuje rozšíření předprostoru před historickým objektem.

Tato dostavba v terénním zlomu je koncipována jako otevřený prostor, který je snadno dělitelný na různé provozní zóny prostřednictvím interiérového závěsu. Za běžného provozu je západní vstup uvažován jako čistý a obsahuje zónu zouvání, zatímco východní část je snadné propojit s přiléhající dílnou, nebo exteriérem před objektem, kde mohou probíhat například řemeslně náročnější zážitkové činnosti. Otevřenost dispozice je důležitým faktorem pro variabilitu prostoru. Kvůli sezónnosti a nárazovosti škol v přírodě, workshopů a dalších je totiž žádoucí, aby byl prostor užíván např. ke kulturním událostem, jako jsou koncerty, nebo vernisáže

Objekt Pantáta se stává ústředním nositelem funkce samotné a jeho 1. a 2. NP nabízejí různé formy zázemí celého areálu od stravování, společenské funkce, výuku, či recepci a kuchyňku hostelu. Hlavní sál ve 2.NP nabízí také vhodné zázemí pro konání přednášek, školení a nárazových kulturních či vzdělávacích akcí pro veřejnost. Ve 3.NP a podkroví je navrženo doprovodné ubytovací zařízení.

MARIÁNKA - STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÝ ARCHITEKTONICKÝ VÝRAZ

Objekt Mariánka se stává hlavní ubytovací kapacitou areálu. Je doplněn novým schodištěm s výtahem a středem jeho dispozice je ve 2.NP navrženo propojení střešní terasy s exteriérem za budovou. Vertikálně je hmota také otevřena až do úrovně 1.NP, což přivádí denní osvětlení do obytného prostoru vytvořeného v rámci jinak chodbové dispozice. Studie uvádí několik příkladových řešení pokojů. Fasádní rastr si zachovává svůj charakter, avšak ve 2.NP bylo využito možnosti výstupu na terasu přímo z pokojů.

PANÍMÁMA, CHATKOVÁ KOLONIE A DALŠÍ OBJEKTY

Objekt Panímáma je v návrhu odstraněn a na vzniklém území je navržena chatková kolonie, která předsta-

vuje další alternativu rekreačního pobytu v přírodě.

V rámci návrhu jsou také řešeny urbanistické úpravy a drobnější doprovodné pavilony v krajině, kterými je například pavilon Posed, který slouží jako krytý pobytový prostor/čítárna pro menší skupinky .

TECHNICKÉ ÚDAJE

BEZBARIÉROVOST

Zásady řešení komunikací, ploch a objektů z hlediska užívání a přístupnosti pohybově a zrakově postižených (v souladu s Vyhláškou 398 /2009 Sb. Obecně technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace

Maximum navržených zpevněných plochy a chodníky jsou řešeny bezbariérově.

ODTOKOVÉ POMĚRY

Území se nachází na kopci a v zóně bez zvýšené nutnosti ochrany před vodou a nabízí dostatečnou plochu ke vsaku na vlastním pozemku. Zpevněné plochy jsou spádovány k odtokovému žlabu/drenáži a parkoviště jsou jakožto největší zpevněné plochy řešena zatravnovací dlažbou. Dešťová voda je vsakována na pozemku.

VĚTRÁNÍ

V hlavním sále Pantáty nucené větrání

Místnosti hygienického zázemí bez okenních otvorů větrány axiálními ventilátory

ZATEPLENÍ OBÁLKY BUDOVY

Interiérová kapilárně aktivní tepelná izolace - viz. detail ve výkresové dokumentaci

VYTÁPĚNÍ A OHŘEV VODY

Vytápění pomocí tepelného čerpadla ve formě hlubinných vrtů, zásobník teplé vody pro objekt. Opatřeno elektrickým dohřevem.